VÄLJAVÕTE

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 186

Eesti, videosild Reede, 13. november 2026

Algus 9.00, lõpp 10.36

Juhataja: Kadri Tali (esimees)
Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)
Võtsid osa:
Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)
Puudusid: Arvo Aller, Lea Danilson-Järg, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Kristo Enn Vaga ja Luisa Värk
Kutsutud: välisminister Margus Tsahkna, ministri diplomaatiline nõunik Mari-Liis Sulg, Euroopa osakonna lauaülemad Triin Hiiesalu ja Sandra Reintamm (3. päevakorrapunkt); haridus- ja teadusminister Kristina Kallas, Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduse osakonna peaekspert Nele Dresen, ELi ja rahvusvahelise koostöö nõunik Piret Sütt; kultuuriminister Heidy Purga, Kultuuriministeeriumi EL asjade nõunik Kadri Jauram, ministri nõunik Kaarel Taimla (4. päevakorrapunkt); kultuuriminister Heidy Purga, Kultuuriministeeriumi EL asjade nõunik Kadri Jauram (5. päevakorrapunkt); siseminister Igor Taro, siseministri nõunik Katarina Budrik, Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakonna juhataja Eva Puusepp ja sama osakonna nõunik Elisabeth Prants, sisejulgeoleku osakonna nõunik Liina Pello, Politsei- ja Piirivalveameti rahvusvahelise ametiabi keskuse juht Maria-Elisabeth Kool ja Politsei- ja Piirivalveameti andmekaitsegrupi jurist Jenny Jakobson (6. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi IT arhitektuuri ja taristu nõunik Allan Allmere ning EL asjade nõunik Harald Rainer Ainla (7. päevakorrapunkt); Sotsiaalministeeriumi hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna sotsiaalkindlustuse poliitika nõunik Kati Kümnik; Euroopa Liidu ja väliskoostöö osakond nõunik Berit McGinley (8. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi andmekaitseõiguse talituse juhataja Kristi Värk ning EL asjade nõunik Harald Rainer Ainla (9. päevakorrapunkt); Riigikantselei EL sekretariaadi nõunik Age Inkinen (7. päevakorrapunkt); Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni praktikant Jere Christian Oikarainen (1.–9. päevakorrapunkt)

Päevakord:

8. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, milles käsitletakse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise digiüleminekut ja millega kehtestatakse Euroopa sotsiaalkindlustuspassi (ESSPASS) raamistik ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EÜ) nr 987/2009 ja (EL) 2018/1724 – COM(2026) 980

8. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, milles käsitletakse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise digiüleminekut ja millega kehtestatakse Euroopa sotsiaalkindlustuspassi (ESSPASS) raamistik ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EÜ) nr 987/2009 ja (EL) 2018/1724 – COM(2026) 980

Kati Kümnik andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, milles käsitletakse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise digiüleminekut ja millega kehtestatakse Euroopa sotsiaalkindlustuspassi (ESSPASS) raamistik ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 883/2004, (EÜ) nr 987/2009 ja (EL) 2018/1724 – COM(2026) 980. Sotsiaalministeeriumi hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna sotsiaalkindlustuse poliitika nõunik sõnas, et algatuse eesmärk on digitaliseerida, lihtsustada ja kiirendada piiriüleste sotsiaalkindlustusdokumentide taotlemist, väljastamist ja kontrollimist, et vähendada inimeste, ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormust. Tehnilise muudatusega ei muudeta sotsiaalkindlustusõiguste sisu ega ka kohaldatava õiguse kindlaksmääramist. Lahendus tugineb olemasolevatele digialgatustele, sealhulgas ELi digikukrule ning säilitab paberdokumentide kasutamise võimaluse. Esimeses etapis hõlmab määrus A1 tõendit, millega tõendatakse inimesele kohaldatavat sotsiaalkindlustusõigust, ja Euroopa ravikindlustuskaarti. Eesti jaoks on algatus oluline töötajate lähetamise ja piiriülese arstiabi seisukohalt, kuna see parandab kasutusmugavust, vähendab halduskoormust, vigu, väärkasutust ja hilisemaid tagasinõudeid ning paberi ja plastiku kasutamist. K. Kümnik tutvustas nelja Eesti seisukohta ning sõnas, et Eesti toetab digitaalseid dokumente ja ühtseid standardeid, säilitades füüsiliste dokumentide kasutamise võimaluse. Määruse rakendamise ajakava peab arvestama olemasolevate ja pooleliolevate arendustega ning jätma tehniliste nõuete selgumise ja rakendamise vahele piisava aja. K. Kümnik märkis, et kompromisstekstides on Eesti ettepanekuid selles osas juba arvestatud. Ravikindlustuskaardid tuleb asendada järk-järgult, seejuures olemasolevad kaardid jäävad kehtima ning nende kõrval saab kasutada digikukrusse lisatud elektroonilist dokumenti. Kasutada tuleb olemasolevaid süsteeme, vältida uusi arendusi ning tagada, et uute lisandväärtust loovate liideste tulud ületaks kulusid. K. Kümnik sõnas, et algatus on oluline, kuid selle rakendamise ajakava peab olema realistlik ja kulutõhus ning kasutajale ligipääsetav. **Berit McGinley** lisas, et eesistuja soovib eelnõuga liikuda tempokalt ning toimunud on mitu mahukat töögrupi kohtumist eesmärgiga, et 7. detsembril toimuval ELi tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) kohtumisel kinnitada üldine lähenemisviis läbirääkimisteks Euroopa Parlamendiga.

Kadri Tali andis ülevaate sotsiaalkomisjoni arvamusest ning märkis, et komisjon otsustas konsensuslikult toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti. K. Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas sotsiaalkomisjoni arvamusega.

Otsustati:
8.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas sotsiaalkomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

(…)

(allkirjastatud digitaalselt)
Kadri Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija

Väljavõte õige
Roosmarii Kukk
Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant